

Жерлицин Д. М.,
д.е.н., доцент,
завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування
ПрАТ «ПВНЗ «Запорізький інститут
економіки та інформаційних технологій», м. Запоріжжя

ЦІНОУТВОРЕННЯ НА РИНКУ ЦИФРОВИХ ПРОДУКТІВ, ЩО ЗАСНОВАНІ НА ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙНУ

Перспективним напрямком розвитку цифрових платформ є перехід від централізованого адміністрування баз даних на цих платформах до їх розподіленого формування та адміністрування відповідно до технології блокчейн. Безпосередня поява протоколу блокчейн пов'язана з електронною валютою (криптовалютою) Біткоїн (Bitcoin), яка з'явилась у 2008 році, а протягом останніх років набула суттєвої капіталізації (110 млрд. дол. США на кінець 2018 року) [1]. Таким чином технологія блокчейн, поряд зі значною кількістю криптовалют та інших похідних продуктів вже є невід'ємною складовою цифрової економіки.

Поряд з бурхливим розвитком технології блокчейн та відповідних цифрових продуктів проводиться значна кількість досліджень щодо моделювання поведінки ринку та динаміки цін, зокрема, криповалют. Ключові чинники ціноутворення на ринку bitcoin як найпоширенішого продукту на базі технології блокчейн є [2; 3]: динаміки курсів ключових валют та криптовалют у світі; кількість bitcoin, що випущені та знаходяться у вільному обігу; вартість електроенергії; складність алгоритму блокчейн; нагорода за блок; кількість згадувань bitcoin у мережах пошуку (Google, Wikipedia). У відповідних дослідженнях [2; 3] доведено, що вказані чинники суттєво впливають на курс bitcoin та можуть бути використані під час прогнозування вартості інших цифрових продуктів, що засновані та технології блокчейн.

Сьогодні стало очевидним, що технологія блокчейнів набагато більше, ніж просто bitcoin. Через фінанси, охорону здоров'я, засоби масової інформації, уряд та інші сектори, щодня з'являються інноваційні технології. Зокрема, базові напрямки впровадження технології блокчейн проявляються у наступних сферах [1; 5]: хмарні сервіси; обмін повідомленнями та соціальні мережі; кібербезпека та захист інформації; фінансові послуги та

інвестування; охорона здоров'я; виробництво та промисловість; управління та державне регулювання; благодійність; роздрібна торгівля; операції з нерухомістю; транспорт і туризм; медіа простір.

У більшості із зазначених сфер діяльності застосування технології блокчейн забезпечує збереження та безпечну обробку або розповсюдження інформації. Проте деякі сучасні сервіси засновані на блокчейн транзакціях як безпосередньому джерелу створення доданої вартості. Наприклад, побудова віддалених хмарних серверів (VPN, хмарних дискових масивів, організація хостингу веб-ресурсів), що забезпечують функціональність та технологічні умови функціонування мережі блокчейн (Sia, Dextro, 01vps), організація соціальної мережі з пошуку роботи (Digiwage), створення криптовалютних бірж та магазинів роздрібної торгівлі (CryptoBridge, Transcendence).

З урахуванням розглянутих чинників ціноутворення на ринку bitcoin та специфічних особливостей реалізації технології блокчейн у інших сферах цифрової економіки проведено економетричний аналіз цін криптовалют, що представлені на біржі graviex.net [4]. Результати оцінки вибірки криптовалют довело, що визначальним чинником ціноутворення на сучасні цифрові криптопродукти є часова складова (сезонність та час від створення цифрового продукту) – кількісна змінна; розмір блокчейну або обсяг криптовалют, що знаходяться у обігу (класичний чинник інфляції) – кількісна змінна; наявність додаткового інструментарію, що пов'язаний зі створення доданої вартості – номінативна змінна; активність розробників та групи підтримки, визначається за кількістю користувачів та повідомлень служби підтримки у системі Discord – рангова змінна.

Як у будь-якій економічній системі цифровій економіці притаманний і весь комплекс ризиків, а саме: підприємницький, комерційний, фінансовий тощо. Посиленням ролі цифрових платформ на базі технології блокчейн пов'язано і з виникненням специфічних видів ризиків. До специфічних ризиків, що пов'язані з реалізацією технології блокчейн можна віднести наступні ризики: втрати контролю над інформацією, зокрема, втрати контролю над блокчейн («51%» атаки, прямі хакерські атаки, помилки у коді); втрати доступу до інфраструктури (бірж, відда-

лених серверів, контрагентів, магазинів); включення до шахрайських схем та державного втручання (арешт власників крупних ресурсів та вилучення серверів у США, обмеження обороту криптовалют у Непалі, Болівії, Бангладеші); зміни технологій тощо.

Список використаних джерел

1. Ляшенко В.І. Цифрова модернізація економіки України як можливість проривного розвитку: монографія / В.І. Ляшенко, О.С. Вишневський; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Київ, 2018. – 252 с.
2. Все, что вы хотели знать о моделировании биткойна, но боялись спросить. Часть 1 / Фантазини Д., Нигматуллин Э.М., Сухановская В.Н., Ивлиев С.В. // Прикладная эконометрика. – 2016. – т. 44. – С. 5–24.
3. Все, что вы хотели знать о моделировании биткойна, но боялись спросить. Часть 2 / Фантазини Д., Нигматуллин Э.М., Сухановская В.Н., Ивлиев С.В. // Прикладная эконометрика. – 2017. – т. 45. – С. 5–28.
4. GRAVIEX Exchange. Офіційна інтернет-сторінка біржи криптовалют Graviex [електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://graviex.net> (12/09/2018).
5. Brenard Marr. 35 Amazing Real World Examples Of How Blockchain Is Changing Our World. *Forbes*. Jan 22, 2018 [electronic resource]. – available at <https://www.forbes.com/sites/bernardmarr/2018/01/22/35-amazing-real-world-examples-of-how-blockchain-is-changing-our-world/> (12/09/2018).

Журавська Л. М.

к.пед.н., доцент

*ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана», м. Київ*

СТРУКТУРА ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ НА ПРИКЛАДІ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН «ПСИХОЛОГІЯ» ТА «ПСИХОЛОГІЯ І ПЕДАГОГІКА»

Електронна освіта нині набуває все більшого поширення. Дистанційне навчання з кожним роком стає все привабливішим як для студентів, так і для викладачів. Курси, що розробляються для нього, з кожним роком набувають досконалості, доступності, гнучкості. Вони сприяють не лише отриманню нових знань, але й